

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 април 2020 г.
(OR. en)

Междуетноститутуционално досие:
2018/0169(COD)

15301/2/19
REV 2 ADD 1

ENV 1046
SAN 528
CONSOM 341
AGRI 631
CODEC 1803
PARLNAT 70

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА

Относно: Позиция на Съвета на първо четене с оглед на приемането на регламент на Европейския парламент и на Съвета относно минималните изисквания за повторното използване на водата

– Изложение на мотивите на Съвета

– Прието от Съвета на 7 април 2020 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 28 май 2018 г. Комисията прие законодателно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно минималните изисквания за повторното използване на водата, т.нар. Регламент за повторното използване на водата (9498/18 + ADD 1 – ADD 6).

Европейският парламент прие своята позиция на първо четене по предложението на Комисията на 12 февруари 2019 г. (6427/19).

На заседанието си от 26 юни 2019 г. Съветът постигна съгласие по общ подход относно предложението на Комисията (10278/19), който предоставя на председателството мандат за продължаване на преговорите с Европейския парламент.

Тристранни срещи се състояха на 10 октомври, 12 ноември и 2 декември 2019 г. Успоредно с тези тристранни срещи се състояха няколко технически тристранни срещи.

На 18 декември 2019 г. след анализ на този текст с оглед постигане на съгласие Комитетът на постоянните представители одобри окончателния компромис, постигнат по време на тристранните срещи (14944/19 + COR1). Одобреният текст с преномерирани разпоредби беше разпространен същия ден като ПРИЛОЖЕНИЕ към документ 15254/19 + COR 1.

На 21 януари 2020 г. комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните (ENVI) на Европейския парламент даде одобрението си за текста.

Впоследствие, на същия ден председателят на комисията ENVI изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което посочва, че след проверка от страна на юрист-лингвистите той ще препоръча на комисията ENVI и на пленарното заседание да приемат позицията на Съвета без изменения.

Европейският икономически и социален комитет прие становището си по предложението на 12 декември 2018 г.¹ Комитетът на регионите прие становището си на 6 декември 2018 г.²

II. ЦЕЛ

Целта на настоящия регламент е да се гарантира, че рециклираната вода е безопасна за напояване в селското стопанство, с което да се осигури високо ниво на защита на околната среда и на здравето на хората и на животните, да се насърчи кръговата икономика, да се подпомогне адаптирането към изменението на климата и да се допринесе за намирането на координирано решение в целия Съюз на проблема с недостига на вода и произтичащия от него натиск върху водните ресурси, като по този начин се допринесе и за ефикасното функциониране на вътрешния пазар.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

Общи наблюдения

С оглед постигането на съгласие по Регламента за повторното използване на водата представители на Съвета и на Европейския парламент проведоха неформални преговори в рамките на тристранни срещи, за да сближат позициите си. Текстът на позицията на Съвета на първо четене по регламента изцяло отразява компромиса, постигнат между двата съзаконодателни органа със съдействието на Европейската комисия.

¹ ОВ С 110, 22.3.2019 г., стр. 94.

² ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 353.

Съветът и Европейският парламент споделят целите на Регламента за повторното използване на водата. В този контекст, на заключителната тристранна среща Съветът и Парламентът постигнаха съгласие по текст на регламента, който да осигурява баланс между различните им позиции. От една страна, с цел да се избегне ненужната административна тежест, Съветът поиска да се гарантира яснота по отношение на обхвата на регламента и да се осигури достатъчна свобода на действие за държавите членки, които практикуват повторно използване на вода за напояване в селското стопанство, както и за онези, които не го правят. От друга страна, Парламентът поиска да се подобри хармонизирането на правилата за повторното използване на водата в ЕС, включително чрез определяне на минимални изисквания за качеството и мониторинга на водата.

Ключови въпроси

Постигнатото на тристранната среща от 2 декември 2019 г. споразумение представлява сближаване на позициите на Съвета и Парламента по няколко ключови въпроса.

Обхват

Съветът и Парламентът изразяват съгласие, че минималните изисквания за качеството и мониторинга на водата, посочени в регламента, се отнасят само до използването на пречистени градски отпадъчни води за напояване в селското стопанство. Въпреки това, като се признава големият потенциал на повторното използване на рециклирана вода за цели, различни от напояването в селското стопанство, в приложение I към регламента се предвижда, че без да се засяга съответното право на Съюза в областта на околната среда и здравеопазването, държавите членки могат да използват рециклирана вода за друга употреба, като например за промишлени цели и цели, свързани с благоустройството и опазването на околната среда.

Освен това позицията на Съвета на първо четене включва в член 2, параграф 2 дискреционна клауза, която позволява на държавите членки да вземат решение, че повторното използване на водата за напояване в селското стопанство не е подходящо в един или повече райони на речните им басейни или в части от тях. Това дава възможност на държавите членки, които не практикуват повторно използване на водата, да избягват ненужната административна тежест, като например разходи, свързани с изграждането на административна инфраструктура за издаване на разрешителни.

В същото време дискреционната клауза определя реда и условията, за да се гарантира, че държавите членки надлежно обосновават своите решения, преразглеждат ги при необходимост, най-малко на всеки 6 години, и ги представят на Комисията. Освен това член 10, параграф 3 задължава държавите членки да направят своите решения достъпни за обществеността онлайн или чрез други средства. В съображение 7 допълнително се пояснява, че целта на регламента е да се улесни възприемането на повторното използване на водата за напояване в селското стопанство, когато това е подходящо и ефективно от гледна точка на разходите. В съображението се посочва също така, че регламентът следва да бъде достатъчно гъвкав, за да се гарантира, че държавите членки, които не практикуват повторно използване на водата за напояване в селското стопанство, ще трябва да прилагат правилата по регламента едва когато започнат да практикуват повторно използване на водата на по-късен етап.

Допълнително Съветът и Парламентът отчитат колко е важно да се благоприятстват иновациите при повторното използване на водата, като същевременно се избягва нарушаването на конкуренцията. Поради тези причини позицията на Съвета на първо четене предвижда в член 2, параграф 3, че при определени условия научните изследвания и пилотните проекти могат да ползват дерогация от прилагането на регламента.

Накрая, в член 2, параграф 4 се посочва, че Регламентът за повторното използване на водата се прилага, без да се засяга законодателната рамка относно хигиената на храните, установена в Регламент (ЕО) № 852/2004.

Същевременно в член 2 се взема предвид подходът на използване на няколко бариери, като се посочва, че Регламентът за повторното използване на водата не възпрепятства операторите на предприятия за храни да постигнат качеството на водата, което се изисква съгласно Регламент (ЕО) 852/2004, като използват на последващ етап няколко варианта за пречистване на водата, самостоятелно или в комбинация с други варианти, невключващи пречистване, или да използват други алтернативни водоизточници за напояване в селското стопанство. Във връзка с това следва да се отбележи, че член 5, параграф 4, буква в) предвижда, че в плана за управлението на риска от повторното използване на водата трябва по-специално да се набележат допълнителни бариери в системата за повторно използване на водата и да се определят допълнителни изисквания след мястото на определяне на съответствието, необходими, за да се гарантира безопасността на системата за повторно използване на водата, включително условията, свързани с разпределението, съхранението и използването, където е уместно, и да се определят страните, отговорни за спазването на тези изисквания. Позоваване на бариерите се прави и в приложение I, раздел 2, точка 1.

Накрая, предложеното от Парламента изменение за въвеждане на отговорност за оператора на съоръжението за рециклиране в случай на несъответствие не беше включено в компромисния текст, тъй като беше сметнено, че то е извън обхвата. Освен това на практика би било много трудно да се докаже, че рециклираната вода е била отговорна за замърсяването на почвата или културите.

Минимални изисквания за качеството и мониторинга на водата

С Регламента за повторното използване на водата се цели защита на здравето на хората и животните и опазване на околната среда чрез определяне на минимални изисквания както за качеството на рециклираната вода, така и за мониторинга на съответствието, в съчетание с хармонизирането на ключовите елементи на управлението на риска.

Тези минимални изисквания са установени съответно в приложения I и II към регламента. Тези приложения са резултат от задълбочена работа на експерти, включително от Съвместния изследователски център (JRC). Като се има предвид, че техническата работа трябва да има превес над политическите съображения, Съветът и Парламентът се договориха по време на тристранните срещи за внасянето на съвсем малко промени в тези приложения, които впоследствие бяха потвърдени от JRC. Допълнително, от съображения за яснота, към таблица 1 в приложение I беше добавена бележка под линия, която гласи: „Ако един и същи вид напоявана култура попада в повече от една категория от таблица 1, се прилагат изискванията на най-строгата категория“. Съветът и Парламентът постигнаха съгласие и по разпоредба за мониторинга за валидиране. В тази разпоредба се посочва, че трябва да се извършва мониторинг за валидиране във всички случаи при модернизиране на оборудването и при добавянето на ново оборудване или процеси. От своя страна мониторингът за валидиране трябва да се извършва само за класа, за който се прилагат най-строгите изисквания за качеството на рециклираната вода.

Правомощието, предоставено на Комисията, да приема делегирани актове за адаптиране към научно-техническия прогрес на ключовите елементи на управлението на риска (член 5, параграф 5, първа алинея), както и на делегираните актове, допълващи регламента, с цел да се определят техническите спецификации за управление на риска (член 5, параграф 5, втора алинея), гарантира, че регламентът постоянно се актуализира. Освен това в член 11, параграф 5 се предвижда, че Комисията, в консултация с държавите членки, трябва да изготви насоки в подкрепа на прилагането на регламента на практика. Комисията трябва да представи тези насоки в рамките на две години след датата на влизане в сила на регламента. Хармонизирането също така е следствие от член 6, параграф 5, който предвижда, че компетентните органи трябва да съобщят на заявителя за разрешително очакваната дата на решение по заявлението в срок от 12 месеца. На последно място, въз основа на член 15, държавите членки, които практикуват повторно използване на водата за селскостопански цели, трябва да определят правилата относно санкциите, приложими при нарушения на регламента, и да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. В срок до 4 години след влизане в сила държавите членки трябва да нотифицират посочените правила и мерки на Комисията, както и всички последващи изменения, които ги засягат.

В позицията на Съвета на първо четене не се определят минимални изисквания за микрозамърсителите и пластмасовите микрочастици. В приложение II, точка Б, параграф 6, буква д) обаче се посочва, че микрозамърсителите и пластмасовите микрочастици са вещества, пораждащи нови опасения във връзка с качеството на водата, на които трябва да се обърне специално внимание в оценката на риска. Освен това в член 12, параграф 2, буква г) са посочени веществата, които пораждат нови опасения, като аспект, който Комисията трябва специално да разгледа в оценката. В този контекст Комисията изрази готовност да направи изявление, че като се има предвид, че микрозамърсителите и пластмасовите микрочастици представляват общ проблем, който не се ограничава само до рециклираната вода, тя ще продължи усилията си за по-нататъшно разрешаване на този важен въпрос.

Възможност да се вземат предвид разликите между системите за повторно използване на водата в ЕС

В съответствие с подходящия за целта подход, компромисът, изложен в позицията на Съвета на първо четене, осигурява гъвкавост за държавите членки, които практикуват повторно използване на водата за напояване в селското стопанство, по отношение на организацията на техните системи за повторно използване на водата. В същото време компромисът гарантира достатъчна защита на здравето на хората и животните и опазване на околната среда. Член 5 (Управление на риска) и член 6 (Задължения по отношение на разрешителните за рециклирана вода), във връзка с определенията за компетентния орган, крайния потребител и отговорната страна в член 3, оставят на държавите членки възможност за гъвкавост по отношение на отговорностите на различните участници в системата за повторно използване на водата.

Освен това, за да се осигури необходимата възможност за адаптиране към местните условия, член 3, параграф 11 определя мястото на определяне на съответствие като мястото, в което операторът на съоръжение за рециклиране доставя рециклираната вода на следващия участник по веригата, докато в член 6, параграф 3, буква е) се посочва, че точното място на определяне на съответствие може да бъде определено в разрешителното.

На последно място, в член 7, параграф 3 е предвидена възможност за гъвкавост, тъй като в него се уточнява, че компетентният орган в държавата членка е отговорен за това да определи, че съответствието на повторното използване на водата е било възстановено съгласно процедурите, определени в плана за управлението на риска от повторното използване на водата.

Като вземат предвид възможността за гъвкавост, която позицията на Съвета на първо четене оставя на държавите членки и другите участници в областта на повторното използване на водата, съзаконодателите определят в рамките на тристранната среща срок на прилагане три години след влизането в сила на регламента (член 16).

Други важни въпроси

В позицията на Съвета на първо четене се излагат няколко други важни въпроса, по които представителите на Съвета и на Европейския парламент постигнаха съгласие по време на тристранните срещи.

Информация и прозрачност

С цел насърчаване на повторното използване на водата, държавите членки, в които рециклираната вода се използва за напояване в селското стопанство, трябва да организират кампании за обща информация и повишаване на осведомеността относно икономииите на водни ресурси в резултат на повторното използване на водата за напояване в селското стопанство. За да се избегне прекомерната тежест, в член 9 се предвижда, че държавите членки могат да адаптират тези кампании към мащаба на повторното използване на водата. Освен това, от съображения за прозрачност, в член 10 се съдържа информация за повторното използване на водата, която държавите членки, в които се използва рециклирана вода, трябва да направят общодостъпна онлайн или чрез други средства. Тази информация трябва да бъде подходяща и да се актуализира на всеки две години. На последно място, член 11 предвижда създаването на система за информация относно мониторинга на прилагането на регламента.

Достъп до правосъдие

Позицията на Съвета на първо четене разглежда достъпа до правосъдие в ново съображение 39, както е в Директивата за пластмасовите изделия за еднократна употреба. Това отразява факта, че всички държави членки са страни по Конвенцията на ИКЕ на ООН за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, обикновено известна като Конвенцията от Орхус. Определянето на специфични задължения във връзка с достъпа до правосъдие в Регламента за повторното използване на водата не е необходимо, като се има предвид, че всички държави — членки на ЕС, разполагат с добре функциониращи национални системи за гарантиране на достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда.

Оценка и преглед

В член 12, параграф 1 се предвижда, че Комисията трябва да извърши оценка и преглед на прилагането на регламента в срок от 8 години след влизането му в сила. В този член се определят елементите, на които трябва да се основава тази оценка. Като част от оценката Комисията трябва да оцени осъществимостта на разширяването на обхвата на регламента, така че той да обхваща и рециклираната вода за допълнителни специфични употреби, включително за повторна употреба за промишлени цели. Комисията трябва също така да оцени осъществимостта на разширяването на изискванията на регламента, така че той да обхване непрякото използване на пречистени отпадъчни води.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Позицията на Съвета на първо четене относно Регламента за повторното използване на водата напълно отразява компромиса, постигнат при неформалните преговори между представителите на Съвета и Европейския парламент със съдействието на Комисията. Във връзка с това Комитетът на постоянните представители се приканва да предложи на Съвета:

- да одобри това изложение на мотивите на Съвета относно неговата позиция на първо четене, и
- да изпрати това изложение на мотивите на Съвета до Европейския парламент.

След като Европейският парламент приеме позицията си на второ четене, като одобри позицията на Съвета без изменения, Регламентът за повторното използване на водата ще влезе в сила на 20-ия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
